

საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო

MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუას ქ. 6^ა, ტელ: 72-72-00, 72-72-20 ფაქსი: 72-72-37,

ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე

№ 45

„22“ ივლისი „ 2010წ.

I. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება – ფეროშენადნობთა ქარხნის გაფართოება-რეკონსტრუქცია
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – შპს „ნიკა 2004“, ქ. რუსთავი, ფიროსმანის 3-2
3. განხორციელების ადგილი – ქ. რუსთავი, მარის არხის მესამე დასახელება (ცემენტის ქარხნის მიმდებარე ტერიტორია).
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 08.07.2010წ.
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – შპს „წარმოების ეკოლოგია“.

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მიღების მიზნით შპს „ნიკა 2004“-ს მიერ ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე განსახილველად წარმოდგენილია „ფეროშენადნობთა ქარხნის გაფართოება-რეკონსტრუქციის“ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.

გ.ზ.შ-ს ანგარიშში თანახმად საწარმო მდებარეობს ქ. რუსთავში, მარის არხის მესამე დასახლებაში, ცემენტის ქარხნის მიმდებარე ტერიტორიაზე. საწარმოს იჯარით აქვს აღებული ს/ს “რკინა-ბეტონი“-საგან (ყოფილი არმატურის ქარხანა) 5240,37 მ². საწარმოდან ჩრდილო-დასავლეთით 400 მ-ში განლაგებულია კირის ქარხანა, ხოლო 600 მეტრში ცემენტის ქარხანა, სამხრეთით 240 მეტრში განლაგებულია საცხოვრებელი მასივი, ჩრდილო-აღმოსავლეთით განლაგებულია სასაწყობო მეურნეობები.

ქარხნის გაფართოება-რეკონსტრუქციის სამუშაოების დასრულების შემდეგ, საწარმოს სრული სიმძლავრით ამოქმედებისას დასაქმდება 80 ადამიანი. საწარმოში სამუშაოები ხორციელდება უწყვეტ რეჟიმში.

გ.ზ.შ-ს ანგარიშში განხილულია გარემოს არსებული მდგომარეობის ანალიზი:

- ✓ ფიზიკურ-გეოგრაფიული დახასიათება;
- ✓ საკვლევი ტერიტორიის გეოლოგიური პირობები;
- ✓ კლიმატურ-მეტეოროლოგიური პირობები;
- ✓ ჰიდროლოგიური ქსელი;
- ✓ ფაუნა და ფლორა;
- ✓ ეკოლოგიური მდგომარეობა;

გ.ზ.შ-ს ანგარიშში განხილულია პროექტის განხორციელების ეკოლოგიურ-ეკონომიკური შეფასება:

- ✓ პროექტის განხორციელების ალტერნატიული ვარიანტების ანალიზი;
- ✓ ნულოვანი ვარიანტის შეფასება;
- ✓ პროექტის განხორციელების შემდგომი ჰიტუაციის ანალიზი, მოსალოდნელი ემისიების სახეობები და რაოდენობები (მტერი, მანგანუმის დიოქსიდი, ალუმინის ოქსიდი, კალციუმის ოქსიდი, მაგნიუმის ოქსიდი, სილიციუმის დიოქსიდი, ქრომის ორჟანგი, აზოტის ორჟანგი).
- ✓ გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმების შემუშავების წინადადებები პროექტის განხორციელების, მიმდინარეობისა და დასრულების ეტაპებისათვის;
- ✓ საქმიანობის შეწყვეტის შემთხვევაში, გარემოს წინანდელ მდგომარეობამდე აღდგენის გზები და საშუალებები.

საწარმოს მიერ წარმოებული პროდუქციაა – ფეროშენადნობები (ფეროსილიკომანგანუმი, ფეროქრომი და ფეროსილიციუმი), რისთვისაც გამოიყენება ნედლეული: მანგანუმის კონცენტრატი, კვარციტი, კოქსი, რკინის ბურბუშეღა, ქრომის მადანი, კირქვა ან დოლომიტი, ელექტროდების მასა.

საწარმოს გაანთავსებული იდენტური ფეროშენადნობების სადნობი ღუმელები, რომელთა ჯამური წარმადობაა 24 ტ/დღე-ღამეში, ანუ წლიური 7920 ტონა ფეროშენადნობების წარმოება, რომლისთვისაც გაანთავსდა შესაბამისი გარემოზე

საწარმოს გაანხია ორი იდენტური ფეროშენადნობების ნაღობის ღუმელები, რომელთა ჯამური წარმადობაა 24 ტ/დღე-ღამეში, ანუ წლიური 7920 ტონა ფეროშენადნობების წარმოება, რომლისთვისაც გაანხდა შესაბამისი გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა. საწარმო გაფართოება-რეკონსტრუქციის მიზნით გაგმავს დამატებით სამი ერთნაირი სიმძლავრის (თითოეული 23 ტ/დღე-ღამეში) ღუმელების მონტაჟს.

გზშ-ს ანგარიშის თანახმად საწარმოს გაანხია სარკინგზო და საავტომობილო მისასვლელი გზები, რომლებიც სრულიად უზრუნველყოფენ პროექტით განსაზღვრული ტვირთბრუნვების განხორციელებას. რეკონსტრუქცია-გაფართოვება ხორციელდება არსებული შენობა ნაგებობებისა და საინჟინრო კომუნიკაციების გამოყენებით. არსებული შენობაში გათვალისწინებულია ღუმელების მონტაჟი პროექტის ტექნოლოგიური ნაწილის შესაბამისად. საწარმოს ტერიტორიაზე გათვალისწინებულია შემდეგი უბნების მოწყობა:

- ✓ ხაღუმელე კორპუსები (2 არსებული, 3 დასამონტაჟებელი);
- ✓ საკაშმე მასალების საწყობი (არსებული);
- ✓ ხანედლეულო მასალების მიწოდების ხაზი;
- ✓ დნობის პროდუქტების ჩამოსხმის უბნები;
- ✓ ღუმელებისა და ტრანსფორმატორის წყლით გაციების სისტემა;
- ✓ აირმტვერგაწმენდის უბნები;
- ✓ სატრანსფორმატორო ქვესადგური;
- ✓ ადმინისტრაციულ-საყოფაცხოვრებო დანიშნულების შენობა.

ფეროშენადნობების გამოდნობისათვის აუცილებელი საკაშმე მასალები - მანგანუმის მადანი, კოქსი, კვარციტი, დოლომიტი ან კირქვა და რკინის ჟანგი (რკინის ბურბუშულა და სხვა) საკაშმე განყოფილებაში შემოდის რკინიგზის ტრანსპორტით და დასაწყობდება შესაბამის ხარობებში. ამის შემდეგ გრეიფულური ამწის მეშვეობით ხდება მათი ჩაურა შესაბამის ბუნკერებში. მანგანუმის კონცენტრატი და სხვა მინარეგები იურება შესაბამის მადლოხირებულ ბუნკერებში და გრიფურით მიეწოდება ღუმელებს.

წარმოდგენილი გზშ-ს ანგარიშის თანახმად მადლოხირებულ ბუნკერებში და ღუმელებში ნედლეულის ჩაურისას წარმოქმნილი მტვრის დასაჭერად გათვალისწინებულია ასპირაციული ღონისძიებები. გამწოვი სისტემის საშუალებით ისინი ხვდებიან ღუმელებიდან გამომავალი აირმტვერნარევის დაჭერისათვის გათვალისწინებულ ორსაფეხურიან გაწმენდ სისტემაში -I საფეხური ღერძული B3Π 1300 ტიპის ციკლონი (გაწმენდის 96%) და II საფეხური სველი მტვერდაჭერა (გაწმენდის 80%) - სერუბერი (სველი მტვერდაჭერა გათვალისწინებულია ორი ღუმელისათვის ერთი). თითოეული ციკლონიდან გამოსული მტვერი ერთიანი გამწოვი სისტემით შედის ერთ სველდამტვრეში, საიდანაც 25 მეტრი სიმაღლის და 0.8 მ. დიამეტრი მილების საშუალებით გამოიტვორცნება ატმოსფეროში. სველ მტვერდამტვრე სისტემისთვის წყლის ბრუნვით სისტემაში გათვალისწინებულია 250 მ³ წყლის გამოყენება, რომელსაც დანაკარგების შესავსებად დღე-ღამეში ესაჭიროება 8 მ³ წყალი.

მტვრის სახით წარმოქმნილი დაბინძურების დაგუნდავების შემდეგ კვლავ ბრუნდება ღუმელებში გადასადნობად.

არსებული და სამონიტაჟო მადნეულთერმული ელექტროდუმელები განთავსებული იქნება არსებულ ლითონკარკასული შენობაში (ელექტროდუმელები წარმოადგენენ ნახევრად დახურული ტიპის დუმელებს).

მასალების მიწოდების ხაზის (ლითონის კონსტრუქცია) დანიშნულებაა საკაზმე მასალების დოზირება და მათი მიწოდება დუმელების მკვებავ ხეიმრებში. თვით ხაზი შედგება სანედლეულე მასალის მიმღები ბუნკერებისაგან, დოზატორისაგან, მიმწოდებელი ლენტური კონვეიერისაგან და მასალების ზამღები ხაროსაგან.

წარმოდგენილ გზშ-ს ანგარიშში განხილულია: დაბინძურების წყაროები (კაზმის მოშხადების უბანი, ფეროშენადნობების დნობის დუმელების გაფრქვევის მიღები (3 გაფრქვევის მილი)), გარემოში გამოყოფილი მავნე ნივთიერებები (ატმოსფერულ ჰაერში, ახორცის ოქსიდები) და წყლის გამოყენება (ნამდინარე წყლების ნაშეება, ნამდინარე წყლების ნაშეების სქემა), აგრეთვე ნიადაგები, ფლორა და ფაუნა.

გზშ-ს ანგარიშში განხილულია:

- ✓ საქმიანობის შედეგად შესაძლებელი ავარიული სიტუაციების აღბათობისა და მათი მოსალოდნელი შედეგების თავიდან აცილების წინადადებები: ავარიულ სიტუაცებში საკონტროლო ღონისძიებათა ჩამონათვალი; ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებები.
- ✓ საქმიანობის ეკოლოგიური, სოციალური და ეკონომიკური შედეგების შეფასება: ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების რეგულირების მოთხოვნები; ზემოქმედების შეფასების მეთოდები; სოციალურ ფაქტორებზე ზემოქმედების შეფასება.
- ✓ გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე უარყოფითი ზეგავლენის შემცირებისა და თავიდან აცილების ღონისძიებები: გარემოში მავნე ნივთიერებათა გამოყოფის შემცირების ტექნიკური საშუალებები; ნარჩენები და მათი გაუვნებელყოფა-ლიკვიდაციის მართვის წინადადებები; ნარჩენების გადაცემის პროცესი; ნარჩენების მართვის კონკრეტული ღონისძიებები;
- ✓ ნარჩენი (კუმულატიური) ზეგავლენის კონტროლისა და მონიტორინგის მეთოდები: ნარჩენების შენახვის და მოპყრობის წესები; ნარჩენების კლასიფიკაცია; ნარჩენებთან მოპყრობა; იარღიყების დამაგრება; ნარჩენების შენახვა და სეგრეგაცია; ნარჩენი ზეგავლენის მონიტორინგის ორგანიზაცია.

გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილია, „ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღერულად დასაშვებ გამოფრქვევათა ნორმების პროექტი“ და „ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების წყაროების და მათ მიერ გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ინვენტარიზაციის ტექნიკური ანგარიში“, რომელიც შესაბამისი კანონმდებლობის მოთხოვნების საფუძველზე შეთანხმებულია გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროსთან.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად გამოვლენილი შენიშვნები პირობების ხახით ასახულია წინამდებარე დასკვნის III თავში.

II. პირობები

შპს „ნიკა 2004“-ს ხელმძღვანელობა ვალდებულია საქმიანობა განახორციელოს გ'ხშ ანგარიშით გათვალისწინებული ტექნოლოგიური სექსის შესაბამისად:

1. საწარმოს ხელმძღვანელობამ უნდა უზრუნველყოს „ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტში“ წარმოდგენილი გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროების, ასევე აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების პარამეტრების დაცვა და შესაბამისად დადგენილი ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების შესრულება.
2. ყოველწლიურად განახორციელოს მტვერდამჭერ მოწყობილობათა პასპორტიზაცია.
3. ჩაატაროს სამუშაოები ქარხნის ტერიტორიაზე დაბინძურებული ადგილების სანაცის (გასუფთავების) მიზნით.
4. უზრუნველყოს საწარმოს მოწყობის, ექსპლუატაციის და ლიკვიდაციის დროს წარმოქმნილი ყველა ტიპის ნარჩენების სეპარირებული შეგროვება, აღრიცხვა, დროებითი უსაფრთხო განთავსება და შემდგომში შესაბამისი გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მქონე ორგანიზაციებზე გადაცემა;
5. საწარმოს ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი წიდის სამშენებლო მიზნით გამოყენებისათვის აუცილებელია მისი წინასწარი შესწავლა-შეფასება.

IV. დასკვნა

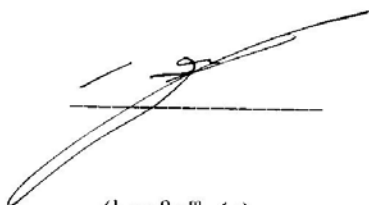
შპს „ნიკა 2004“-ს მიერ გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მიღების მიზნით ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი ფეროშენადნობთა ქარხნისგაფართოება-რეკონსტრუქციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავით გათვალისწინებული პირობების შესრულების შემთხვევაში.

ლიცენზიებისა და ნებართვების

სამსახურის უფროსი

ნიკოლოზ ჭახნაკია

(სახელი, გვარი)

(ხელმოწერა)

